

STORFORSHEI NATURKRAFT AS
Postboks 55
8501 NARVIK

Vår dato: 11.06.2025

Vår ref.: 202401455-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE vurderer oppgradering av Sakrisåga 2 i Renavassdraget i Rana kommune, Nordland fylke som ikke konsesjonspliktig

Storforshei Naturkraft AS ønsker å realisere Sakrisåga 2 ved å legge ned den eksisterende kraftstasjonen for Laskbekken og Sakrisåga, og koble sammen de eksisterende tilløpsrørene for de to kraftverkene. Midlere årsproduksjon for Sakrisåga 2 er beregnet til 12 GWh, og installert effekt på 3,5 MW. Basert på opplysninger om tiltaket, er det NVEs vurdering at tiltaket ikke utløser konsesjonsplikt etter vannressursloven § 8.

Bakgrunn

NVE har mottatt en forespørsel fra Storforshei Naturkraft AS datert 17.01.2024 med anmodning om konsesjonspliktavurdering for å legge ned den eksisterende kraftstasjonen for Laskbekken og Sakrisåga, og realisere Sakrisåga 2 ved å koble sammen de eksisterende tilløpsrørene for Laskbekken og Sakrisåga. NVE skal på bakgrunn av fremlagte opplysninger avgjøre om utbyggingen medfører skader eller ulemper for allmenne interesser i en slik grad at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Eksisterende anlegg og konsesjonsforhold

Etablering av Sakrisåga 2 er planlagt på Storforshei. Området ligger ca. 28 km nord for Mo i Rana innenfor industriområdet til Rana Gruber AS. Statskog SF og Rana Gruber AS er grunneiere. Det foreligger avtale mellom grunneierne og tiltakshaver. På Storforshei ved ca. kote 190 er det to eksisterende kraftverk, Laskbekken og Sakrisåga. De er bygget etter vedtak om konsesjonsfritak jf. NVE vedtak 19.12.2016 og 03.12.2001. NVE har tidligere vurdert en variant av Sakrisåga 2 som ikke konsesjonspliktig, jf. NVE vedtak 15.12.2021. Her skulle Sakrisåga 2 benytte utløpsvannet fra Laskbekken og Sakrisåga, og kraftstasjonen skulle bygges på ca. kote 108.



I forbindelse med vedtak om konsesjonsfritak for bygging av Sakrisåga 2, ble det forutsatt at en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring, oppgitt til 90 l/s, til enhver tid skal slippes forbi inntaket ved kraftverket i drift.

Tiltaket

Storforshei Naturkraft AS har vurdert ulike tiltak i forbindelse med rehabilitering av Laskbekken og Sakrisåga og realisering av Sakrisåga 2. Laskbekken og Sakrisåga kraftverk er for tiden ikke i drift grunnet havari våren 2023. Det søkes derfor om å legge ned den eksisterende kraftstasjonen som er felles for begge kraftverkene, og som ligger på ca. kote 190. Dagens kraftstasjon er planlagt fjernet og tomtearealet planlegges arrondert og revegetert.

Storforshei Naturkraft AS vil nå realisere Sakrisåga 2 ved å koble sammen tilløpsrørene for Laskbekken og Sakrisåga i et buksesør der disse krysser hverandre, like ovenfor eksisterende kraftstasjonsbygg. Videre skal det legges et nytt felles rør ned til ny kraftstasjon. Sakrisåga 2 kraftstasjon, vannvei og adkomstvei bygges på samme sted som ligger til grunn for vedtak om konsesjonsfritak jf. NVE vedtak 15.12.2021 (se også figur 1). Trykkåret vil være nedgravd på hele strekningen. Storforshei Naturkraft AS har vurdert dette som en bedre utnyttelse av potensialet på den aktuelle elvestrekningen mellom inntakene og nye Sakrisåga 2 kraftstasjon. Storforshei Naturkraft AS skriver at det vil bli gjennomført en oppgradering og modernisering av de to eksisterende inntakene, i Laskbekken ved kote 365 og Sakrisåga ved kote 350.

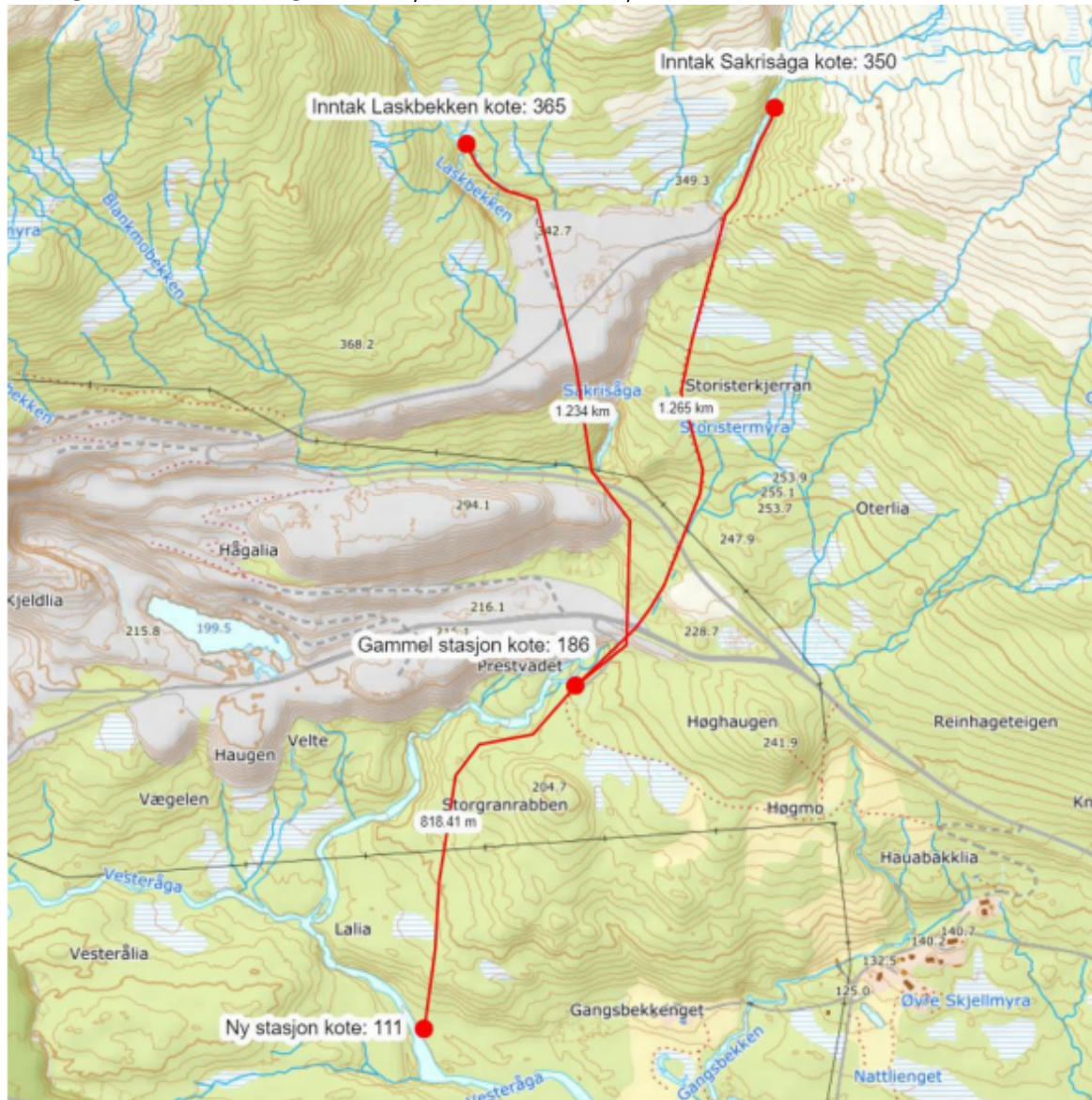
Storforshei Naturkraft AS skriver at større utnyttet fallhøyde vil føre til at installasjon i nytt Sakrisåga 2 blir ca. 3,5 MW. Det er mer enn de eksisterende kraftverkene og det som er angitt i vedtak om konsesjonsfritak for Sakrisåga 2 av 15.12.2021. Ny årlig middelproduksjon som følge av tiltaket vil bli 12 GWh.

Tabellen nedenfor viser hoveddata for det planlagte kraftverket.

Hoveddata			
Tilslutning			
Nedbørfelt	km ²	20,3	
Feltets middelavrenning	l/s/ km ²	57,1	
Middelvannføring	l/s	1160	
Alminnelig lavvannføring	l/s	18	
Vannuttak			
Inntak	moh.	365/350	2 eksisterende inntak
Avløp	moh.	108	
Volum på inntaksmagasin	m ²	1000	
Lengde på ny berørt elvestrekning	m	1900	Fra eksisterende kraftverksbygg
Høyde på inntaksdammer	m	4	2 eksisterende inntaksdammer
Diameter på rør	mm	1200	
Antall rørgater i nytt prosjekt	stk.	1	2 eksisterende rør i øvre del



Maksimalt vannuttak	l/s	1800
Planlagt minste vannføring	l/s	100/20



Figur 1: Oversiktskart over de eksisterende kraftverkene Laskbekken og Sakrisåga, samt det vedtatte konsesjonfrie Sakrisåga 2 som er planlagt.

Høring

Etter NVEs vurdering er ikke saken så omfattende at det er behov for kunngjøring og bred offentlig høring. Planen ble sendt på høring til Rana kommune, Nordland fylkeskommune og Statsforvalteren i Nordland, med høringsfrist 30.04.2025. NVE har kun fått uttalelse fra Nordland fylkeskommune, som skrev at de ikke hadde kommentarer.



NVEs vurdering

I en konsesjonspliktavurdering skal NVE vurdere om tiltaket vil kunne føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget. NVE skal i dette tilfellet vurdere hvorvidt de nye virkningene ved Sakrisåga 2 vil føre til konsesjonsplikt. Det er *nye* negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som skal vurderes, og det er kun skade eller ulempe, altså negative virkninger, som er relevant.

Det er virkninger i selve vannstrengen som skal tas i betraktning. Som vassdrag regnes i henhold til vannressursloven alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste vanlige flomvannstand (10-års flomsone). Som vassdrag regnes også vannløp uten årssikker vannføring dersom det adskiller seg tydelig fra omgivelsene. Sidevassdrag er også en del av vassdraget.

Kunnskapsgrunnlag

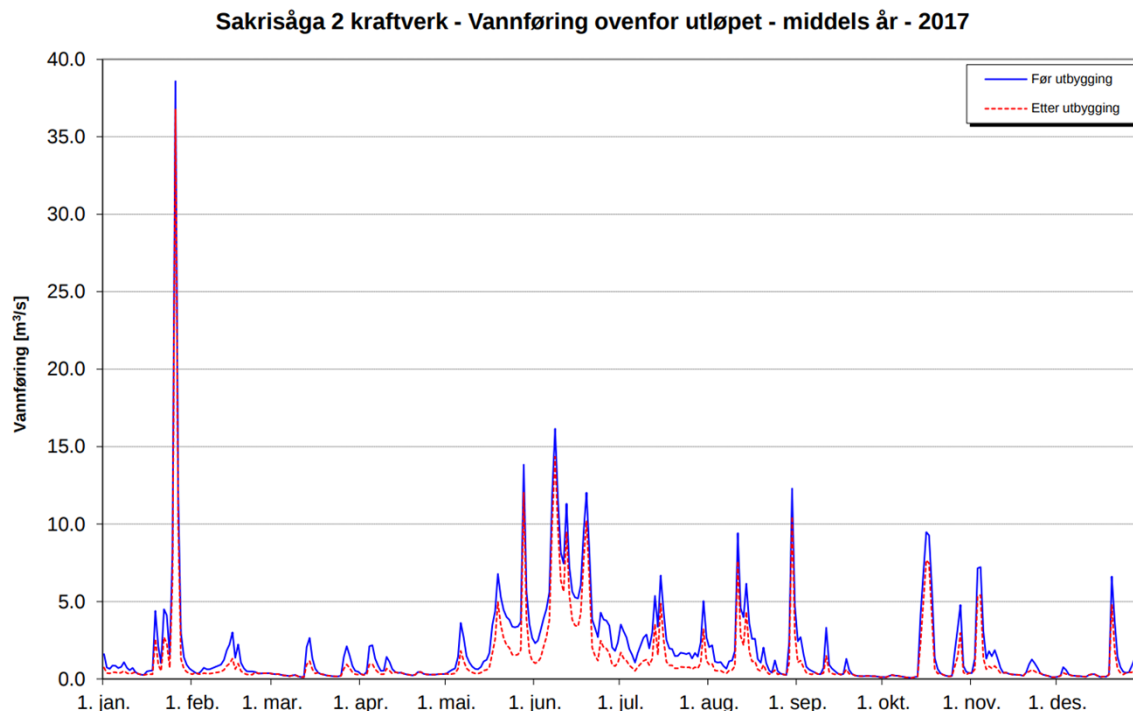
Kunnskapsgrunnlaget består av Storforshei Naturkraft AS sin forespørsel fra 2024, tidligere forespørsel om konsesjonspliktavurdering, høringsuttalelser og vedtak fra 2021 om Sakrisåga 2.

NVE har gjort egne søk i relevante databaser, som Artskart og Naturbase, den 27.03.2025. Søkene viste at Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) gjennomførte kartlegginger i 2023, der de fant naturtypene rik gransumpskog (sterk truet - EN), høgstaudegranskog (nær truet - NT) og flomskogsmark (sårbar - VU). Naturtypen flomskogsmark er registrert i området sør for utløpskanalen til nye Sakrisåga 2 kraftstasjon. Den rødlistede arten rødsildre (NT) er registrert sørøst for kraftstasjonen.

På bakgrunn av de innkomne uttalelsene, opplysningene som nå foreligger og våre egne erfaringer, mener vi kunnskapsgrunnlaget om tiltakets virkninger er tilfredsstillende, tatt i betraktning tiltakets omfang og risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ikke er relevant i denne saken.

Biologisk mangfold

Rik gransumpskog og høgstaudegranskog vil ikke bli påvirket av redusert vannføring eller fysiske inngrep knyttet til vannstrengen. Vi legger derfor ingen vekt på naturtypene ved vurdering av konsesjonsplikt. Naturtypen flomskogsmark er registrert i området sør for utløpskanalen til nye Sakrisåga 2 kraftstasjon. Dette er en naturtype som særlig påvirkes av endringer. Utbygging av vannkraft og vassdragsreguleringer utgjør en av de viktigste negative påvirkningene på denne naturtypen. Flomvann bidrar med en stedvis sedimentering av næringsrikt finmateriale og erosjon. Hydrologiske data for Sakrisåga 2 viser at naturlige flommer fortsatt vil forekomme, og at tiltaket i liten grad vil påvirke flomtoppene. Vi kan derfor ikke se at flomskogen vil påføres nevneverdig skade av tiltaket.



Figur 2: Variasjon i vannføring ovenfor utløpet i løpet av et middels år før utbygging (blå linje) og etter utbygging (rød linje).

Egne søk i Artskart den 27.03.2025 viste også tilstedeværelse av den fuktighetskrevenne arten rødsildre (NT) nedstrøms utløpet. Ettersom vannføringen nedstrøms utløpet ikke forventes å endres i vesentlig grad som følge av tiltaket, vurderer NVE at tiltaket ikke vil ha negativ effekt av betydning for arten.

Vi mener at våre vurderinger er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven, jf. §§ 8 - 12. Tiltaket er etter vårt syn ikke i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. §§ 4 og 5.

Hydrologi

Den berørte elvestrekningen som påvirkes av tiltaket, er den samme 1900 meter lange strekningen som ble vurdert i 2021, jf. NVE sitt vedtak av 15.12.2021. I e-post av 06.05.2025 bekrefter Storforshei Naturkraft AS at det er planlagt å videreføre dagens krav til minstevannføring fra de to inntaksdammene Sakrisåga og Laskbekken jf. NVE sine vedtak av 21.03.2001 og 02.09.2016. Krav om minstevannføring på 91 l/s fra Sakrisåga (NVE-referanse 200100222-2) og 26 l/s fra Laskbekken (NVE-referanse 201002810-13) vil fortsatt være gjeldende.

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Den omsøkte oppgraderingen vil berøre vannforekomst Vesteråga (156-373-R) som er sterkt modifisert, og har i dag moderat tilstand. De viktigste påvirkningene i vannforekomsten er dammer, barrierer og sluser for flomsikring med stor grad av påvirkning, samt hydrologiske endringer grunnet vannkraft med middels grad av påvirkning. Vesteråga har mindre



strengt miljømål, på bakgrunn av at det vil være uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet godt økologisk potensial (GØP).

Det planlagte inngrepet forventes ikke å føre til ytterligere forringelse av tilstanden i den berørte vannforekomsten, og det skal slippes en helårlig minstevannføring.

Vannforskriften § 12 kommer derfor etter vår vurdering ikke til anvendelse i denne saken.

NVEs konklusjon

Samlet sett vurderer vi at planlagte Sakrisåga 2 kraftverk ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser av et slikt omfang at det utløser behov for konsesjon etter vannressursloven.

Oppgradering og realisering av Sakrisåga 2 kraftverk er derfor ikke konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8.

Vedtaket er gjort med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Energidepartementet av 19. desember 2000.

NVEs konklusjon forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte opplysninger i brev datert 17.01.2024 og e-post datert 06.05.2025. Dersom planene endres, må NVE vurdere konsesjonsplikt på nytt.

Vedtaket har en gyldighet på fem år. Dersom byggearbeidene ikke har startet før det har gått 5 år må saken legges frem for NVE for ny vurdering.

Selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig, gjelder vannressurslovens alminnelige regler om vassdrag. NVE henviser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

Videre oppfølging

Dette vedtaket gir ikke tillatelse til bygging.

Det må søkes om klassifisering av dam og vannveier etter damsikkerhetsforskriften. Informasjon og skjema for klassifisering med nødvendige tillegg finnes på våre nettsider <https://www.nve.no/energi/tilsyn/damsikkerhet/klassifisering/http://www.nve.no>.

Tiltak som ikke trenger konsesjon etter vannressursloven, skal bygges etter reglene i plan- og bygningsloven. Kommunen skal først vurdere utbyggingen i forhold til gjeldende arealplan for området. Tiltaket må så behandles som byggesak i kommunen. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser.

Idriftsettelse av kraftverk skal meldes inn på skjema som finnes på: <https://www.altinn.no/skjemaoversikt/norges-vassdrags--og-energidirektorat-nve/Melding-om-idriftsettelse-nye-vannkraftverk-eller-opprustings--og-utvidelsestiltak-i-eksisterende-kraftverk/>. Det gjelder også opprusting og utvidelse av eksisterende anlegg.



Tiltakshaver må selv avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Forholdet til annet lovverk

NVE forutsetter at krav som følger av forurensningsloven etterleves ved realisering av Sakrisåga 2 kraftverk. Eventuelle uavklarte forhold tas opp direkte med Statsforvalteren i Nordland.

Dersom nye arealer tas i bruk må forholdet til kulturminneloven avklares med Nordland fylkeskommune og ev. Sametinget.

Før utbyggingen kan starte må forholdet til energiloven være ordnet, jf. lovens § 3-1. Storforshei Naturkraft AS må enten inngå avtale med områdekonsesjonær om at de bygger nettanlegg, eller søke NVE om egen anleggskonsesjon.

Øvrige merknader

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer. Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring.

Har kraftverket en merkeytelse over eller lik 100 kVA, gjør vi oppmerksom på krav om forbruksavgift på elektrisk kraft, se rundskriv om dette på www.toll.no. Rundskrivet kan også fås på nærmeste tollsted.

Vedtaket kan påklages

Vedtaket kan klages på, se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Nalia Hama
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

STORFORSHEI NATURKRAFT AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Nordland fylkeskommune

NORDKRAFT AS

NORDKRAFT AS - Torbjørn Sneve



STATNETT SF
RANA KOMMUNE
NORDKRAFT ENERGIDRIFT AS - Tord Eidstø
LINEA AS



Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.